

Schaakideeën

Karel van Delft
KVDC

Inhoud

Inleiding 7

1. Schaken 8
2. Openingsvallen 9
3. Schaakdagboek 10
4. Leren van fouten 11
5. Pat 12
6. Chess Karate Kid 13
7. Leren van noteren 14
8. SSAP 15
9. Kwetsbaar veld f7 16
10. Creatief denken 17
11. Kandidaatzetten 18
12. Minorpromotie 19
13. Openingenstudie 20
14. Fritz en databank 21
15. De mooiste partij ooit 23
16. Vergiftigde pion 24
17. Damevangst 25
18. Dodelijke penning 26
19. STUDT 27
20. Eeuwig schaak als remisewapen 28
21. Verre oppositie 29
22. Studie als verjaardagscadeau 30
23. Greco 31
24. Loperoffer in eindspelstudie 32
25. Koffiehuisschaak 33
26. Morphy 34
27. Zwickmühle 35
28. Zet van een andere wereld 36
29. Onsterfelijke partij Anderssen – Kieseritzky 37
30. Met je stukken praten 38
31. Schaakquiz Guess the move 40
32. Bobby Fischer 41
33. Keuze maken 42
34. Zetdwang met paarden 43
35. Minorpromotie tot paard van Afek 44
36. Elegante dodelijke looper 45

37. Stoomwals Negi 46
38. Positioneel pionoffer van Kabatianski 47
39. Blunder en een levensles van Bronstein 48
40. Nalimov eindspeldatabase 49
41. De laatste fout telt 50
42. Blinde schaakproblemist Arthur Ford Mackenzie 52
43. Saavedra 53
44. Anand kent zijn klassiekers 54
45. Sloperswerk 55
46. Schwindel 56
47. Het snelste mat 57
48. Zugzwang en andere schaakbegrippen 58
49. Schaakvideo maken 59
50. Weekeindtoernooi 60
51. Waarnemen 61
52. Au-Whauh databank 62
53. Helpmat 63
54. Correspondentieschaken 64
55. Mooi verloren 65
56. Dameoffer 66
57. Simultaan 67
58. Vanuit zetten denken 68
59. Wat is er mis met 34. Da5+ 69
60. Toernooiboeken 70
61. Brainwave 71
62. Bezoek aan het Univé toernooi 72
63. De mooiste partij van Roeland Pruijssers 73
64. Afscheid nemen van een partij 74
65. Een fundamentele koerswijziging 75
66. Gemiste rokade 76
67. Schaakcamping La Rochade 77
68. Schachbundesliga 78
69. Leerzaam verliezen van Jan Timman 79
70. Mentaal fit achter het schaakbord 80
71. Een invalbeurt 81
72. Schaken en kleding 82
73. Een verbluffend stukoffer 83
74. Eindspelstudiedatabase HHdbIV 84

75. Tijdnood 85
76. Het Slot Loevestein en het Schaakprobleem 86
77. Rob Hartoch 87
78. Adviezen van Daniel Stellwagen 88
79. Schoonheidsprijs via een paardoffer 91
80. Een verrassend torenoffer 92
81. Prokeš manoeuvre 93
82. Twee gemiste loperoffers 94
83. Mat-in-zeven met drie stille zetten 95
84. Gevoel voor gevaar 96
85. Een paardoffer en een geweigerde handdruk 97
86. De blunder van de negentiende eeuw 98
87. Dameoffer garandeert plaats in de schaakhemel 99
88. Wat leren die jongens toch veel van ons, hé? 100
89. Een internationaal meester 103
90. Schaken en dammen 105
91. Connection 1 Chess Experience 107
92. Miniatuurtjes met vuurwerk 109
93. De mooiste partij van Stefan Kuipers 111
94. Drie adviezen van Sipke Ernst 113
95. Talentcoach Loek van Wely 117
96. Trainingsadviezen van Jan Timman 122
97. Schaaktrainer Mark Dvoretsky 126
98. Lessen van Artur Joesoepov 129
99. Kunstenaar David Bronstein 132
100. Max Euwe 135

Wit aan zet

1. Schaken

Schaken is een spel voor twee mensen. Het doel is de koning van de tegenstander gevangen te nemen. Dat heet schaakmat. De oorsprong ligt in India, daar werd in de zesde eeuw na Christus een spel gespeeld dat Chaturanga heette. In de loop van de tijd zijn de regels aangepast. Het moderne schaken is in de vijftiende eeuw in Europa ontstaan. Schaken is een vechtsport. Je vecht echter niet met je spieren, maar met je hersenen.

De schaakregels staan in veel boeken en op sites beschreven. Bijvoorbeeld op de site van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond KNSB: www.schaakbond.nl.

Als je schaken wilt leren, kun je beginnen met spelletjes waarbij je met enkele stukken en pionnen speelt. Je kunt bijvoorbeeld met een dame tegen acht pionnen spelen. Je kunt ook de stukken in een verkeerde beginopstelling zetten en dan een wedstrijdje doen wie het eerste zijn stukken naar de juiste beginopstelling heeft gespeeld. Op de site www.schaaktalent.nl staat in de 'Databank schaaktraining' een link 'Chess Karate Kid' naar meer spelletjes.

Er zijn veel boeken en sites over schaken. Je kunt je afvragen wat nuttig voor jou is. Het antwoord is simpel: alles wat je interessant en leuk vindt, is goed.

Als je goed wilt leren schaken is het nuttig het volgende te doen:

- Tactiek oefenen: combinatie-oefeningen maken van de Stappenmethode.
- Veel partijen spelen en ervaring opdoen.
- Je partijen noteren en met je tegenstander en een goede schaker bespreken.
- Partijen naspelen waarbij uitleg in woorden staat.

Op de site www.schaaktalent.nl staat een rubriek 'Links voor jeugdschakers'. Daar vind je links naar allerlei schaaksites en video's.

Wit aan zet

3. Schaakdagboek

In een schaakdagboek schrijf je schaakervaringen op. Dat kan een kort verslagje zijn, maar je kunt ook vuistregels (algemene regels) opschrijven. Je kunt er ook afbeeldingen in opnemen zoals foto's en stellingen. Of je plakt er een krantenartikel of notatieformulieren in. Notatieformulieren zijn speciale formulieren waarop je een partij noteert.

Een dagboek:

- Is leuk om te maken en om in terug te bladeren
- Is leerzaam, want bij het maken denk je na over je ervaringen
- Geeft een goed overzicht van je kennis, dat is handig bij herhalen van kennis.

Als je kennis in woorden 'vangt', begrijp je het beter en je onthoudt het beter. Daardoor kun je die kennis later makkelijker en beter toepassen.

Bovenstaande stelling komt uit een schoolkampioenschap in het voorjaar van 2012. In deze stelling speelde wit 1. Le3 en hij verloor. Dat is jammer want er is een groot aantal varianten waarin hij wint, ook al staan twee stukken aangevallen. Zo'n stelling kun je in je dagboek opnemen en je kunt er een paar winnende varianten bij schrijven.

Speel de stelling maar door, je kunt met wit op veel manieren een winnende stelling krijgen.

Soms lachen schakers om een fout van een ander. Dat is een beetje dom. Van je fouten kun je leren. Hoe denken die lachende schakers eigenlijk dat een goede schaker over hun partijen denkt?

Wit aan zet

40. Nalimov eindspeldatabase

Wit aan zet wint via **1. Ta5**. Zwart aan zet houdt remise na **1..Kd5**, **1..Ke5** of **1..Kf5**.

Een leerling van mij speelde dit eindspel met wit tegen zijn opa. Hij kende het winstplan niet en de partij eindigde in remise. Als de zwarte koning de vijfde rij kan bereiken, loopt hij met de pion naar de overkant om te promoveren. De witte koning staat te ver af en wit moet zijn toren offeren voor de pion.

Als de witspeler het principe van de vijfde rij had gekend, had hij dat direct herkend in het patroon van de stelling. Dat principe houdt in dat de toren de vijandelijke koning via de vijfde rij afhoudt van zijn pion.

Als in deze stelling de zwarte pion dicht bij het promotieveld komt, kan de witte toren de pion snel ophalen. Het winstplan voor wit is dat de witte koning de toren komt helpen om samen de pion te arresteren.

Ook hier geldt weer:

1. Patroon herkennen
2. Vuistregels toepassen
3. Rekenen
4. Plan uitvoeren.

Het begrip 'pion arresteren' is overigens een uitspraak van Aaron Nimzowitsch, die het belangrijke schaakboek 'Mijn systeem' heeft geschreven.

Als de zwarte koning op d5 zou staan en de pion op d3 kan wit het eindspel niet meer winnen.

Als je benieuwd bent wat er mogelijk is in een stelling met maximaal zes stukken, kun je via internet gratis de Nalimov eindspeldatabase raadplegen.

Wit aan zet

52. Au-Whauh databank

In een partij probeer je elke zet je stelling te verbeteren. Je wilt mogelijkheden krijgen en minder beperkingen. Samengevat: activiteit. Daartoe kijk je of je patronen herkent, pas je kennis en vuistregels toe en reken je varianten door.

In deze stelling speelde ik wit in het weekeindtoernooi Zwolle 2013. Tegenstander was Edwin de Jonge. Een overweging was dat ik veld c1 met een toren wilde bezetten om de c-lijn te controleren. Ook paste ik de vuistregel toe dat het goed is om een passief stuk te ruilen voor een actief stuk van je tegenstander.

De stelling beoordeelde ik verkeerd, maar de analyse was leerzaam. Ik speelde **14. Ld6**. Mijn tegenstander ruilde lopers en vervolgde met **14...Lxd6 15.Dxd6 Td8**.

Zwart had echter op slag een stuk kunnen winnen via **15...Pxd4**. Na het schijnoffer van het paard staat de witte dame aangevallen. Wit kan kiezen tussen dame weghalen en Le2 verliezen (bijvoorbeeld **16. Da3 Lxe2+**) of eerst dames ruilen. Bij dameruil slaat zwart eerst de loper met schaak (**16. Dxb6 Lxe2+**).

Zo'n stelling is een duidelijk geval van 'au' (pijn). Het tegenovergestelde is 'whauh' (prachtig). Zulke stellingen kun je opslaan in een au-whauh databank. In het programma Fritz kun je partijen en stellingen in pgn-formaat in een databank opslaan. Ook kun je van stellingen een plaatje (jpeg) maken. Die plaatjes zet je in een bestand en dat kun je later makkelijk op je PC doorklikken en bekijken.

Zo oefen je patronen herkennen. Dat is belangrijk, want patronen herkennen is de basis van het schaakdenken en herhaling is de moeder van het leren.

Het is leerzaam als je bij een stelling het vervolg in zetten noteert en in woorden formuleert. Via zetten analyseer je een specifieke stelling. Via woorden krijg je een algemeen inzicht. Je kunt daarnaast ook stellingen uitprinten en ze een week aan de muur hangen. Door er regelmatig naar te kijken grif je ze in je geheugen. Bij de familie Polgar hingen vroeger altijd 50 stellingen aan de muur. Als je daar een gewoonte van maakt, pluk je er later de vruchten van.

Wit aan zet

63. De mooiste partij van Roeland Pruijssers

28. Db4+ en de volgende zet is het mat.

Wereldschaakbond FIDE heeft in 2012 de grootmeestertitel verleend aan Roeland Pruijssers. Voor die titel moet een schaker drie keer een grootmeesternorm behalen tijdens een toernooi en zijn rating moet boven de 2500 Elo-punten zijn geweest.

Roeland Pruijssers is in Apeldoorn opgegroeid. Hij heeft jaren meegedaan aan jeugdtrainingen van Stichting Bevorderen Schaken Apeldoorn. Daarna heeft hij zelf trainingen gegeven. Ook heeft hij regelmatig bijdragen geleverd aan de SBSA emailberichten. Hij speelt voor het team van Apeldoorn in de Meesterklasse.

Roeland Pruijssers is niet zo maar grootmeester geworden. Hij heeft een enorme zelfdiscipline en hij heeft hard getraind. Leerzaam is dat hij de Stappenmethode zeven keer heeft doorgenomen. Daardoor is hij tactisch erg sterk geworden.

In 2011 was Pruijssers de eerste die een lezing gaf aan het het Joesoepov Schaak Genootschap. Hij besprak zijn winstpartij in de Meesterklasse op GM Yasser Seirawan. Op www.schaaktalent.nl staat een link naar een video van deze lezing.

Vanwege de titel heb ik Roeland Pruijssers gevraagd naar zijn mooiste partij. Een goede kandidaat was een partij tegen GM John van der Wiel in het Leiden Chess Tournament 2008, waarin hij met zet 21 een 20 jaar oude voorbereiding van zijn tegenstander om zeep hielp. Een tweede kandidaat was een partij tegen GM Hannes Stefansson tijdens de EU Club Cup in 2011 in Slovenië. De keuze viel op:

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 Pge7 4.0-0 Pg6 5.c3 a6 6.La4 d5 7.exd5 Dxd5 8.d4 Lg4 9.c4 Dxc4 10.Lb3 Db4 11.Lxf7+ Kxf7 12.Pg5+ Ke8 13.Dxg4 Pxd4 14.Pxh7 Dd6 15.Pxf8 Kxf8 16.f4 e4 17.Pc3 Te8 18.Le3 Ph4 19.Lxd4 Dxd4+ 20.Kh1 Dd2 21.Tad1 Dxb2 22.Pd5 e3 23.Pxe3 c6 24.f5 Txe3 25.f6 gxf6 26.Td8+ Te8 27.Td7 Tg8 28.Db4+ 1-0
Roeland Pruijssers (2408) - David Howell (2527), WK jeugd t/m 18, Antalya 2007.

Zwart aan zet

69. Leerzaam verliezen van Jan Timman

De zet **9..dxc4** is slecht. Regelmatig analyseer ik met IM Alexander Kabatianski mijn partijen. Een computer geeft varianten, een meester legt ideeën en plannen uit. Met Kabatianski heb ik een simultaanpartij tegen GM Jan Timman besproken.

Jan Timman - Karel van Delft, jubileum De Zeven Pionnen, Epe 2009.

1.Pf3 d5 2.g3 g6 3.Lg2 Lg7 4.0-0 Pf6 5.c4 c6 6.b3 0-0 7.Lb2 Pbd7 8.d3 Te8 9.Pbd2 dxc4 Van ruilen komt huilen. Zwart geeft onnodig een centrumpion weg. Met verwisselde kleuren heeft Bondarevsky zo in 1963 ook tegen Bronstein gespeeld, en verloren. Kabatianski noemde deze partij onmiddellijk bij het zien van deze zet. [9...e5 Met deze zet houdt zwart de spanning in de pionstructuur en pakt hij ruimte in het centrum.] **10.Pxc4 Pb6 11.Dc2 Pxc4** Zwart geeft de b-lijn weg. **12.bxc4 Pd7 13.Lxg7 Kxg7 14.Tab1 e5 15.Pd2 Pb6** Het begin van het einde. De zet is nutteloos en wit gaat nu met zijn a-pion lopen. [15...Pc5 Met deze zet blijft de zwarte pionstructuur intact en bestrijken de stukken veel nuttige velden.] **16.a4 Dc7 17.a5 Pd7 18.Dc3** Ook nu had zwart ..Pc5 kunnen spelen. **18...f6** Hier gaat het echt mis. **19.c5** Als zwart het veld niet bezet, pakt wit het wel. Zwart staat enorm aangekrampt. **19...Pf8 20.Pc4** Met een mooi uitzicht op het bezetten van veld d6. **20...b5** Zwart wil zich bevrijden, maar het is een grafzet. **21.axb6 axb6 22.cxb6 Dd7 23.b7** [23.Pxe5 was nog sterker geweest.] **23...Lxb7 24.Pb6 Dd4 25.Dxd4 exd4 26.Pxa8 Lxa8 27.Ta1 1-0**

Bij elke analyse probeer ik enkele leermomenten om te zetten in nuttige vuistregels.

1. Ik speelde niet profylactisch.

Vuistregel: Je moet via actief spel je tegenstander geen ruimte en kansen geven.

2. Ik hief zelf de spanning op via pionruil op c4.

Vuistregel: je moet de spanning in principe handhaven.

3. Ik gaf onnodig de b-lijn weg.

Vuistregel: je moet geen lijnen weggeven.

Wit aan zet

70. Mentaal fit achter het schaakbord

De stelling na 43. Ke7 in John Nunn – Paul van der Sterren, Olympiade Thessaloniki 1988. ‘Dit is toch zeker makkelijk gewonnen?’, schrijft de zwartspeler later. Hij heeft het loperpaar en een a-pion meer. De partij eindigde remise, maar werd wel een keerpunt in de carrière van Van der Sterren.

GM Paul van der Sterren en WIM Anne-Marie Benschop gaven 2012 in het Max Euwe Centrum in Amsterdam de workshop ‘Mentaal fit achter het schaakbord’. Deelnemers waren leden van schaakvereniging Caïssa uit Amsterdam. Ik was te gast en heb een video gemaakt (zie YouTube). Aanleiding voor de workshop was het boek van Paul van der Sterren onder de titel ‘Zwart op Wit. Verslag van een schakersleven, vertaald uit het Pe5xf7?!’ Uitgever is New In Chess.

Tijdens de workshop bleek dat de meeste aanwezige schakers niet nadenken over de rol van mentale of fysieke factoren tijdens een schaakpartij. Wat? Hoe? Energiemanagement tijdens een partij? Ervaringen verwerken via een dagboek? Paul van der Sterren vertelde dat hij het boek ‘Schachpsychologie’ van de Duitse psycholoog Reinhard Munzert heeft gelezen. Inzichten die hij daar uit opdeed heeft hij omgezet in vaste gewoonten. Eén van die routines is bijhouden van een dagboek. Binnen een half jaar scoorde hij tot zijn verbazing drie GM-normen. Zicht en grip op je eigen mentale functioneren maken een verschil.

In de workshop speelden de deelnemers stellingen uit. Daarna werd gevraagd te verwoorden hoe ze dachten en wat ze voelden tijdens uitspelen van de stellingen.

Munzerts boek heb ik ook gelezen. Het heeft geïnspireerd tot het, samen met IM Dharma Tjiam, maken van een ‘Analysevragenlijst’. Die stimuleert om na te denken over wat je doet in een partij. Ik heb Munzert op de Sporthochschule in Keulen bezocht, samen met de jong overleden Apeldoornse WIM Renate Limbach. Zij werd op haar achttiende Nederlands dameskampioen. Met haar heb ik in Groningen ook professor A.D. de Groot bezocht, auteur van het boek ‘Het denken van den schaker’.

Zwart aan zet

79. Schoonheidsprijs via een paardoffer

Zwart verliest in gelijke stelling na **22..hxc5?** Merijn van Delft won in het Daniël Noteboom weekeindtoernooi 2000 in Leiden de schoonheidsprijs via een paardoffer in een partij tegen GM Erik van den Doel. Het commentaar is van Merijn van Delft:

Merijn van Delft – Erik van den Doel, Noteboom 2000 Leiden.

1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 d6 6.Le2 Pc6 7.0–0 Le7 8.Le3 0–0 9.f4 a6 10.a4 Dc7 11.Kh1 Te8 12.Ld3 Deze zet is vooral bekend uit de match Anand-Kasparov 1995. [12.Lf3] **12...Ld7 13.Pf3 Pb4 14.a5 Tac8 15.Lb6 Db8 16.Ld4** [16.e5 dxe5 17.fxe5 Pfd5 18.Pxd5 exd5 19.Te1 h6 20.c3 Pxd3 21.Dxd3 Lc5 22.Dxd5 Le6 23.Dd2 Lxb6 24.axb6 Tc6 25.Ta4 Txb6 1/2–1/2 Anand-Kasparov, New York 1995] **16...Pxd3** [16...Lc6 17.Dd2 Pxd3 18.cxd3 Pd7 19.Lg1 Dc7 20.Pd4 1/2–1/2 Kasparov-Anand, New York 1995 (met verwisselde kleuren!)] **17.cxd3 Lc6 18.De1!?** Het begin van een interessante dame-manoeuvre. **18...Pd7 19.Dg3 Lf8 20.Dh4 Dc7 21.Dh5** Hier kijkt de dame ook naar f7. **21...h6 22.Pg5!?** Een op zichzelf f niet zo gevaarlijk stukoffer, dat echter niet aangenomen mag worden! **22...hxc5?** [22...Pc5; 22...Te7] **23.fxc5 Pe5 24.Lxe5 dxe5 25.Txf7!** De pointe van wit's 22e zet. Zwart moet zijn dame geven op straffe van mat. **25...Dxf7 26.g6 Dxc6 27.Dxc6 Tcd8 28.Tf1 Txd3 29.Df7+ Kh7 30.Dh5+ Kg8 31.Df7+** Herhaalt de zetten om tijd te winnen op de klok. **31...Kh7 32.Dh5+ Kg8 33.Dxe5 Td2 34.Df4 Td7 35.Dg5 Tee7 36.h4 Tf7 37.Txf7 Txf7 38.De5 Tf6 39.g4!** De opmars van de witte koningsvleugelpionnen beslist de partij. **39...Kf7 40.Kg2 Ke8 41.g5 Tf7 42.Dxe6+** Zwart gaf op. Geen heel bijzondere partij, maar wel tegen een sterke tegenstander en bovendien mijn eerste winstpartij op een grootmeester. **1–0**

Bij het eerste bord staat tijdens het Daniël Noteboom weekeindtoernooi stevast een ingelijst portret van Daniël Noteboom. De naamgever van het toernooi werd in 1925 als vijftienjarige lid van Leidsch Schaak Genootschap. Hij groeide snel uit tot een nationale topspeler. Helaas overleed hij in 1932 op jonge leeftijd in Londen.

Wit aan zet

91. Connection 1 Chess Experience

20. b4!

De zwarte dame mag de vijfde rij niet verlaten wegens mat in drie via 21. Dg5+ in de partij Lucien van Beek – Nati Ribshtein (Apeldoorn 1999).

De partij werd gespeeld in de Connection 1 Experience, een interlandtoernooi tussen jeugdselecties van Nederland en Israël en Duitsland. Connection 1 was het demonstratiecentrum voor informatie- en communicatietechnologie van Roccade, waarin het voormalige Rijkscomputercentrum is opgegaan. Het toernooi werd gehouden ter nagedachtenis van RCC-oprichter IM Willem Jan Muhring. Hij was een sterk schaker, die veel samen heeft gewerkt met Euwe.

Naast het spelen van partijen traiden de delegaties samen in kantoorhotel DiaPlaza met GM Artur Joesoepov en IM Mark Dvoretsky. Onderwerpen waren onder meer de materiaalverhouding van twee lichte stukken tegen toren plus pion en het belang van het bestuderen van klassieke partijen. Dvoretsky behandelde eindspelen via een kloksimultaan. Joesoepov hield een college over het denken van wereldkampioen Capablanca. Hij liet zien hoe het verzamelen van kleine voordelen de winst kan brengen. Dvoretsky hield de topjeugdspelers voor dat een voordeel soms niet omgezet wordt in winst door: vermoeidheid, zenuwen, tijdnood, gebrek aan eindspelkennis, slechte techniek en verkeerde timing. Aan de drie schaaktechnische aspecten kun je werken via het principe van de twee zwaktes, prophylactisch denken, solide spel en het juiste moment voor een aanval kiezen.

Dat thema kwam terug in een lezing van Joesoepov, die aan de hand van een eigen partij liet zien dat je eerst alle stukken volledig moet activeren voordat je aanvalt. Hij sprak over het selecteren van kandidaatzetten en het nemen van beslissingen. Dvoretsky onderscheidde drie soorten positionele problemen: manoeuvreren, pionnenspel en ruilen.

Zwart aan zet

94. Drie adviezen van Sipke Ernst

19..Td1+!

Jarenlang kwam GM Sipke Ernst veelvuldig bij ons thuis over de vloer. Hij speelde zeven jaar voor het team van Apeldoorn. De avond te voren werd er dan met een aantal schakers waaronder IM Lucien van Beek, IM Alexander Kabatianski en IM Merijn Delft geanalyseerd. Soms ook waren GM Jan Gustafsson en GM Artur Joesoepov en andere schakers daar bij. Bijna zijn halve leven speelde Sipke Ernst mee in het open NK in Dieren en dan logeerde hij tijdens het toernooi stevast bij mij thuis. We gingen 's morgens zwemmen, 's middags schaken en bij thuiskomst in de tuin analyseren met jeugdschakers. Na het avondeten dronken we een biertje waarna het tijd werd de partij voor de volgende dag voor te bereiden. We hebben zelfs samen een schutting achter in de tuin getimmerd. Ook gaf Sipke Ernst SBSA-jeugdtrainingen en dacht hij mee over de opzet van jeugdtrainingen.

Jeroen Piket – Sipke Ernst, Apeldoorn Meesterklasse 2003.

(analyse Merijn van Delft in SBSA-bericht 116)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Pf3 Pf6 4.Pc3 dxc4 5.a4 Lf5 6.Pe5 e6 7.f3 Lb4 8.e4 Lxe4 9.fxe4 Pxe4 10.Ld2 Dxd4 11.Pxe4 Dxe4+ 12.De2 Lxd2+ 13.Kxd2 Dd5+ 14.Ke1?! Een opmerkelijke keuze. [14.Kc2 Pa6 15.Pxc4 0-0 16.De5 Tab8 17.a5! geldt sinds Ivanchuk-Bareev, 2000 als beter voor wit.] **14...Pa6 15.Pxc4 0-0-0!**? Tegenwoordig rokeert zwart meestal kort, maar in dit geval komt lange rokade ook sterk in aanmerking. **16.h4 Pb4 17.Th3 Df5 18.Tc1 Df4** 'Ik heb een truukje in de stelling gebouwd' kwam Sipke op dit moment melden. Dit riep uiteraard smalend hoongelach op van toehoorders Van Harreveld en ondergetekende, maar zie wat er gebeurde: **19.De3?** [Na 19.Tcc3 is het onduidelijk volgens Sipke. Jonkman geeft op www.schakers.info het vervolg 19...Pd5 20.Df3 Dd4 21.Tc1 f6 gevolgd door e5 met goed spel voor zwart.] **19...Td1+!!** Een schitterende zet, recht in het hart van de witte stelling. **20.Txd1** [20.Kxd1 Dxf1+ 21.De1 Td8+ 22.Pd2 Txd2+! 23.Kxd2 Dxd2+ 24.Kd1 Dg4+! en zwart houdt een doos pionnen over voor slechts een kwaliteit.]

Zwart aan zet

98. Lessen van Artur Joesoepov

Zwart speelt 28..Tg6 in Ivanchuk – Joesoepov (Brussel 1991, 1e barragepartij kandidatenmatches).

Vassily Ivanchuk – Artur Joesoepov

1.c4 e5 2.g3 d6 3.Lg2 g6 4.d4 Pd7 5.Pc3 Lg7 6.Pf3 Pgf6 7.0–0 0–0 8.Dc2 Te8 9.Td1 c6 10.b3 De7 11.La3 e4 12.Pg5 e3 13.f4 Pf8 14.b4 Lf5 15.Db3 h6 16.Pf3 Pg4 17.b5 g5 18.bxc6 bxc6 19.Pe5 gxf4 20.Pxc6 Dg5 21.Lxd6 Pg6 22.Pd5 Dh5 23.h4 Pxf4 24.gxf4 Dxh4 25.Pde7+ Kh8 26.Pxf5 Dh2+ 27.Kf1 Te6 28.Db7 Tg6 29.Dxa8+ Kh7 30.Dg8+ Kxg8 31.Pce7+ Kh7 32.Pxg6 fxg6 33.Pxg7 Pf2 34.Lxf4 Dxf4 35.Pe6 Dh2 36.Tdb1 Ph3 37.Tb7+ Kg8 38.Tb8+ Dxb8 39.Lxh3 Dg3 0–1

Deze partij is een onnavolgbaar spektakelstuk. De kandidatenmatches hebben Merijn en ik een dag bezocht. Het heeft een behoorlijke indruk op me gemaakt. We zagen bijvoorbeeld viervoudig wereldkampioen GM Mikhail Botwinnik rondlopen. De partijen waren veel te moeilijk voor ons (en voor veel toeschouwers), maar inspirerend was het zeker.

Ook damwereldkampioen GM Ton Sijbrands was aanwezig. Hij heeft voor het clubblad van zijn schaakvereniging in Voorst een artikel over de partij geschreven. Dat artikel staat op de site www.schaaktalent.nl onder de button 'Joesoepov Schaak Genootschap'.

Artur Joesoepov is later tientallen keren in Apeldoorn geweest. Hij speelt voor het team van Apeldoorn en hij heeft veel trainingen gegeven. Steevast logeert hij mij thuis. Vaak kreeg ik zelfgeschreven boeken van hem. Zijn serie 'Tigersprung' kan ik aan iedereen aanraden. Het zijn negen leerboeken die voor diverse niveaus geschreven zijn. Er bestaat ook een Engelstalige versie.

Artur Joesoepov is nauw betrokken geweest bij schaaktalentontwikkeling in Apeldoorn. Hij heeft ondermeer met ouders gesproken over het ontwikkelen van

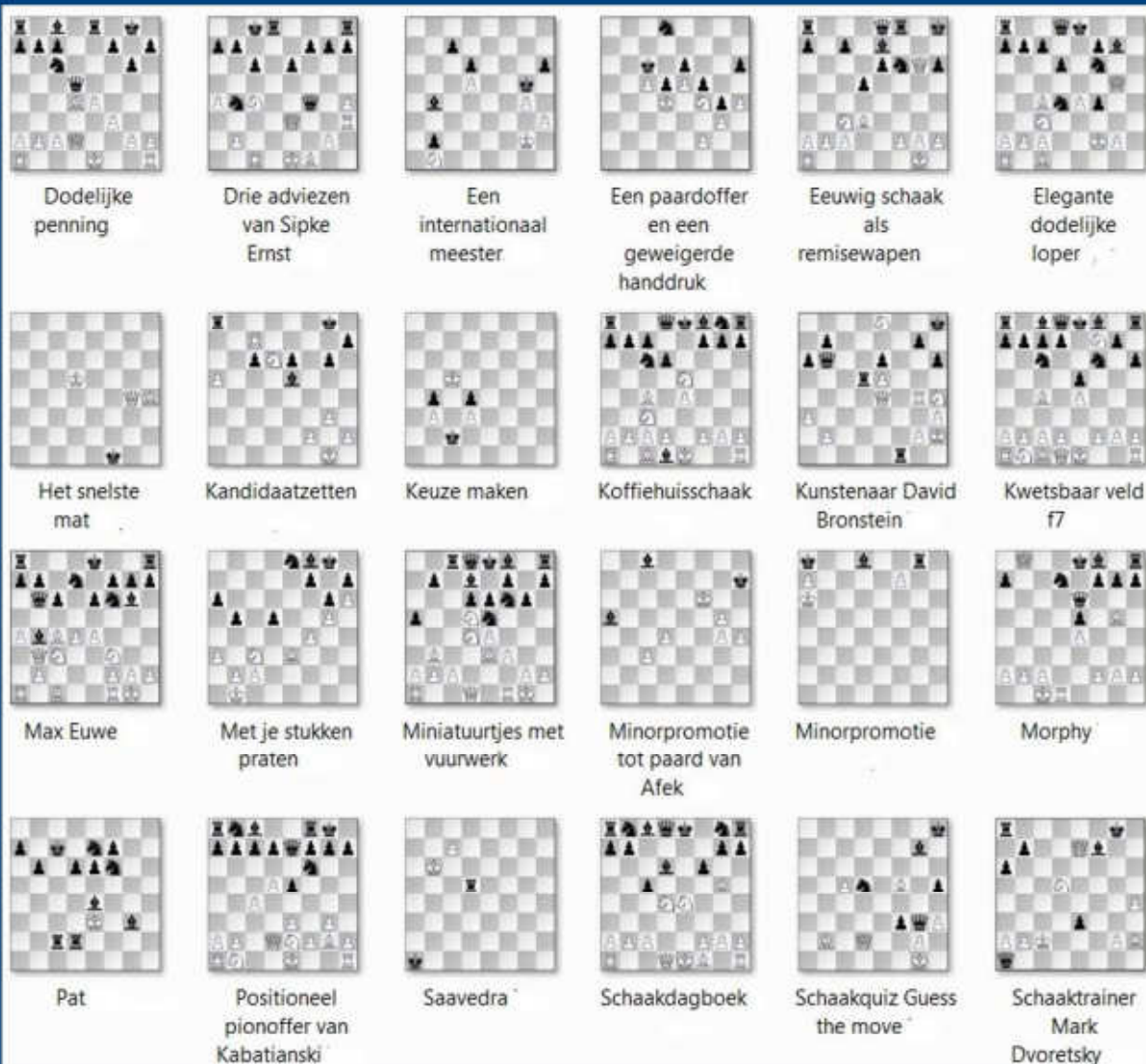
Wit aan zet

100. Max Euwe

10. Lxe6 in Max Euwe – Salo Landau, Nederlands kampioenschapmatch 1939.

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Pf3 Pf6 4.Pc3 dxc4 5.a4 Lf5 6.e3 e6 7.Lxc4 Lb4 8.0-0 Pbd7 9.Db3 Db6 10.e4 Wat was wits idee na 10...Pxe4 ? **10...Lg6 11.Lxe6 fxe6 12.a5** Zo wordt de zwarte loper weggelokt van de verdediging van de zwarte koning. Na gelijk Dxe6+ had hij nog zwart nog Le7 bij de hand. **12...Lxa5 13.Dxe6+** Welke kant moet zwart op met de koning? **13...Kd8** Na 13...Kf8 wint wit een stuk met 14.e5 (uitschakelen verdediging). Als het paard van f6 weggaat blijft die op d7 ongedekt. Ook 14...Te8 helpt niet na 15.Dh3. Zwarts koning blijft nu in het midden. Wit moet nu snel stukken erbij halen en lijnen in het centrum openen om de zwarte koning mat te kunnen zetten. Hij heeft tenslotte wel een stuk geofferd! **14.e5 Te8 15.Dh3 Lxc3** Om na 16.bxc3 het paard naar d5 te kunnen spelen. Na 15...Pd5 16.Pxd5 cxd5 haalt wit met tempowinst al zijn stukken erbij: 17.Bg5+ Kc7 18.Tfc1+ **16.exf6 Lb4** Na 16... Bxd4 krijgt wit precies wat hij wil: een open d-lijn terwijl de zwarte koning nog geen veilig onderkomen heeft: 17.Pxd4 Qxd4 en nu bijvoorbeeld het slimme 18.Lg5! (stukken erbij!) **17.fxg7 Ld6** Hoe gaat wit nu verder? Moeilijk! een aantal zetten ligt voor de hand, maar probeer zoveel mogelijk lijnen te openen in het midden van het bord, zodat de zwarte koning nog kwetsbaarder komt te staan. **18.Pe5 Lxe5 19.dxe5 Lf7 20.Td1 Ld5** De zwarte koning bevindt zich midden in het spervuur. Zo'n vrij pion die op g7 die op promoveren staat geeft natuurlijk ook mooie kansen op leuke combinaties. Hoe zet wit de aanval tegen de zwarte koning nu door? **21.e6 Pf6** Want op 21...Lxe6 komt gewoon 22. Dxe6! En als de toren neemt promoveert wit op g8. **22.Lg5 Ke7 23.Dc3** In zijn nieuwe serie boeken 'My Great Predecessors' besteedt Kasparov ook aandacht aan deze partij (in deel II). Hij vertelt daarbij dat hij in zijn jeugd ook altijd hoopte dat zwart 9...Db6 zou spelen, zodat hij Euwe's loperoffer kon spelen! **1-0**

Deze partijanalyse in quizvorm heeft IM Arthur van de Oudeweetering gemaakt voor een workshop Jeugd Ontmoet Meesters.

Wat is er mooi aan schaken? De enorme rijkdom aan ideeën!

Dit boek 'Schaakideeën' bevat 100 verhalen met een thematische schaakstelling. Het is bedoeld voor jeugdschakers die op avontuur gaan in de wonderlijke schaakwereld. Schaaktrainers, huisschakers en andere schaakliefhebbers kunnen er eveneens veel inspirerende en leerzame ideeën aan ontlelen.

Het boek vertelt over klassieke stellingen en partijen. Er staat een groot aantal trainingsadviezen in. Een aantal recente partijen en stellingen is gebaseerd op ervaringen van auteur Karel van Delft als jeugdtrainer, leraar, organisator, speler, teamleider, journalist en sportpsycholoog. Veel schakers en hun ideeën passeren de revue, onder wie bekende grootmeesters en trainers.

KVDC schaaksite: www.schaaktalent.nl.

ISBN/EAN: 978-90-79760-04-6